

ВИСНОВОК

щодо проекту Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо окремих питань міжнародного судового співробітництва (реєстр. № 4428 від 26 листопада 2020 року)

Відповідно до частини шостої статті 118 Регламенту Верховної Ради України Комітет з питань правової політики розглянув на своєму засіданні пропозиції, що надійшли від заступника Голови Комітету, співголови підкомітету з питань правосуддя ПAVЛІША П.В., до проекту Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо окремих питань міжнародного судового співробітництва (реєстр. № 4428) (далі - Законопроект) та встановив таке.

На виконання пункту 2 Постанови Верховної Ради України «Про прийняття за основу проекту Закону України про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо окремих питань міжнародного судового співробітництва» від 16 лютого 2022 року № 2059-ІХ Комітет з питань правової політики розглянув на своєму засіданні 13 лютого 2023 року пропозиції і поправки, що надійшли від суб'єктів права законодавчої ініціативи до Законопроекту

З урахуванням запропонованих Комітетом поправок і пропозицій до другого читання підготовлено порівняльну таблицю до Законопроекту, яка містила 29 поправок і пропозицій, за результатом розгляду яких запропоновано 19 поправок врахувати, 10 поправок відхилити.

За результатами опрацювання вказаної порівняльної таблиці Головне юридичне управління Апарату Верховної Ради України висловило зауваження до змісту Законопроекту. З метою часткового врахування висновку юридичної експертизи народними депутатами України співголовою підкомітету з питань правосуддя ПAVЛІШЕМ П.В. відповідно до частини шостої статті 118 Регламенту Верховної Ради України запропоновано доповнити Порівняльну таблицю до Законопроекту додатковими поправками такого змісту:

1) У Господарському процесуальному кодексі України:

у статті 242:

частину шосту доповнити пунктом 6 такого змісту:

«б) день опублікування оголошення про ухвалення судового рішення на офіційному веб-порталі судової влади України у випадках, передбачених цим Кодексом»;

включити частину тринадцяту такого змісту:

«13. Учасникам справи, які мають місце проживання (перебування) чи місцезнаходження за межами України, які брали участь у судовому процесі, але не були присутні в судовому засіданні, повне судове рішення надсилається в порядку, встановленому статтями 367 і 368 цього Кодексу, або за наявності в особи електронного кабінету – в електронній формі в порядку, визначеному цим Кодексом.

У разі неможливості з об'єктивних причин вручення судового рішення учасникам справи, які мають місце проживання (перебування) чи місцезнаходження за межами України, але не були присутні в судовому засіданні, у порядку, встановленому статтями 367 і 368 цього Кодексу, незважаючи на всі розумні зусилля для вручення такого рішення через компетентні органи іноземної держави, такі учасники повідомляються про ухвалення судового рішення шляхом опублікування відповідного оголошення на офіційному веб-порталі судової влади України, що містить інформацію про веб-адресу такого судового рішення в Єдиному державному реєстрі судових рішень.

У разі наявності у суду інформації про номери засобів зв'язку чи адреси електронної пошти такого учасника справи суд одночасно з опублікуванням оголошення на офіційному веб-порталі судової влади України в порядку, встановленому цією частиною, надсилає учаснику справи інформацію про веб-адресу такого судового рішення в Єдиному державному реєстрі судових рішень відомими засобами зв'язку (телефонограмою, телеграмою, засобами факсимільного зв'язку, електронною поштою або повідомленням через інші засоби зв'язку (зокрема мобільного зв'язку)), які забезпечують фіксацію повідомлення або виклику»;

статтю 367 викласти в такій редакції:

«Стаття 367. Звернення господарських судів із судовим дорученням до іноземного суду або іншого компетентного органу іноземної держави та особливості вручення документів за кордоном

1. У разі якщо в процесі розгляду справи господарському суду необхідно вручити документи, отримати докази, провести окремі процесуальні дії на території іншої держави, господарський суд може звернутися з відповідним судовим дорученням до іноземного суду або іншого компетентного органу іноземної держави (далі - іноземний суд) у порядку, встановленому цим Кодексом або міжнародним договором, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України.

2. Судове доручення надсилається у порядку, встановленому цим Кодексом або міжнародним договором, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України, а якщо міжнародний договір не укладено - Міністерству юстиції України, яке надсилає доручення Міністерству закордонних справ України для передачі дипломатичними каналами.

3. Доручення суду України про вручення документів, отримання доказів або виконання окремих процесуальних дій щодо іноземної держави, міжнародної організації чи особи, яка користується судовим імунітетом

відповідно до закону чи міжнародного договору, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України, надсилається Міністерству юстиції України, яке надсилає судове доручення Міністерству закордонних справ України для передачі дипломатичними каналами.

Датою вручення документів іноземній державі, міжнародній організації чи особі, яка користується судовим імунітетом, є день їх передачі дипломатичними каналами органу, відповідальному за зовнішні зносини, або дипломатичному представництву чи консульській установі іноземної держави, або органу чи представництву міжнародної організації.

4. Вручення повісток, повідомлень та інших документів іноземній державі, або іншій іноземній особі, яка є стороною, може здійснюватися в інший спосіб, якщо це передбачено спеціальною домовленістю між позивачем та іноземною державою, або іноземною особою, яка є стороною.

5. У разі неможливості з об'єктивних причин вручення документів на території іноземної держави учаснику справи, який має місце проживання (перебування) чи місцезнаходження за межами України, шляхом надсилання судового доручення, а також неможливості вручення документів дипломатичними каналами незважаючи на всі розумні зусилля такий учасник справи викликається в суд шляхом опублікування відповідного оголошення на офіційному веб-порталі судової влади України не пізніше ніж за двадцять днів до дня проведення судового засідання.

Оголошення про виклик до суду учасника справи опубліковується на офіційному веб-порталі судової влади України українською мовою та у перекладі на офіційну мову іноземної держави громадянства такого учасника справи (а щодо фізичних та юридичних осіб – на офіційну мову держави громадянства та реєстрації відповідно).

З опублікуванням оголошення про виклик такий учасник справи вважається повідомленим про дату, час і місце розгляду справи.

У разі наявності у суду інформації про номери засобів зв'язку чи адреси електронної пошти такого учасника справи (а щодо іноземної держави – її органу, відповідального за зовнішні зносини) суд в порядку, встановленому цією частиною, одночасно з опублікуванням оголошення про виклик повідомляє учасника справи відомими суду засобами зв'язку (телефонограмою, телеграмою, засобами факсимільного зв'язку, електронною поштою або повідомленням через інші засоби зв'язку (зокрема мобільного зв'язку)), які забезпечують фіксацію повідомлення або виклику.

6. Після вручення судової повістки разом з копією ухвали про відкриття провадження та копією позовної заяви, усі наступні повістки, виклики та повідомлення іноземної особи, яка є стороною справи, здійснюються безпосередньо або через її представника, який брав участь у судовому засіданні або який визначений стороною для отримання повідомлень і документів.

Стороні, яка не брала участь у судовому засіданні і не визначила представника, усі наступні повістки, виклики та повідомлення здійснюються через публікацію оголошення, разом з його перекладом однією з офіційних мов

відповідної іноземної держави, на офіційному веб-порталі судової влади України не пізніше, ніж за двадцять днів до дня проведення судового засідання. Після публікації такого оголошення іноземна особа вважається повідомленою про дату, час і місце судового засідання»;

пункт 6² частини другої статті 368 викласти в такій редакції:

«6²) інформація про можливість та порядок реєстрації електронного кабінету учасників справи в Єдиній судовій інформаційно-комунікаційній системі»;

частину сьому статті 370 викласти в такій редакції:

«7. Доручення іноземного суду про вручення виклику до суду чи інших документів вважається виконаним у день, коли особа або її представник отримали такі документи чи відмовилися від їх отримання, крім випадків, коли особа або її представник відмовилися від отримання документів, викладених іноземною мовою, без перекладу на українську мову, або якщо така особа чи її представник, яких належним чином повідомлено про день, час та місце судового засідання, на якому має бути вручено виклик до суду чи інші документи, без поважних причин не з'явилися до суду - у день такого судового засідання»;

2) у Цивільному процесуальному кодексі України:

у статті 272:

частину шосту доповнити пунктом 6 такого змісту:

«6) день опублікування оголошення про ухвалення судового рішення на офіційному веб-порталі судової влади України у випадках, передбачених цим Кодексом»;

доповнити частиною тринадцятою такого змісту:

«13. Учасникам справи, які мають місце проживання (перебування) чи місцезнаходження за межами України, які брали участь у судовому процесі, але не були присутні в судовому засіданні, повне судове рішення надсилається в порядку, встановленому статтями 498 і 499 цього Кодексу, або за наявності в особи електронного кабінету – в електронній формі в порядку, визначеному цим Кодексом.

У разі неможливості з об'єктивних причин вручення судового рішення учасникам справи, які мають місце проживання (перебування) чи місцезнаходження за межами України, але не були присутні в судовому засіданні, у порядку, встановленому статтями 498 і 499 цього Кодексу, незважаючи на всі розумні зусилля для вручення такого рішення через компетентні органи іноземної держави, такі учасники повідомляються про ухвалення судового рішення шляхом опублікування відповідного оголошення на офіційному веб-порталі судової влади України, що містить інформацію про веб-адресу такого судового рішення в Єдиному державному реєстрі судових рішень.

У разі наявності у суду інформації про номери засобів зв'язку чи адреси електронної пошти такого учасника справи суд одночасно з опублікуванням оголошення на офіційному веб-порталі судової влади України в порядку, встановленому цією частиною, надсилає учаснику справи інформацію про веб-адресу такого судового рішення в Єдиному державному реєстрі судових рішень відомими засобами зв'язку (телефонограмою, телеграмою, засобами факсимільного зв'язку, електронною поштою або повідомленням через інші засоби зв'язку (зокрема мобільного зв'язку)), які забезпечують фіксацію повідомлення або виклику»;

в абзаці третьому частини другої статті 290 цифри «3, 4, 5, 8, 10» змінити цифрами «3, 5, 8, 10»»;

пункт 7 частини другої статті 468 викласти в такій редакції:

«7) якщо виконання рішення створить загрозу інтересам України або є несумісним із основами правопорядку (публічним порядком) України»;

статтю 498 викласти в такій редакції:

«Стаття 498. Звернення суду України із судовим дорученням про надання правової допомоги до іноземного суду або іншого компетентного органу іноземної держави та особливості вручення документів за кордоном

1. У разі якщо в процесі розгляду справи суду необхідно вручити документи, отримати докази, провести окремі процесуальні дії на території іншої держави, суд України може звернутися з відповідним судовим дорученням до іноземного суду або іншого компетентного органу іноземної держави (далі - іноземний суд) у порядку, встановленому цим Кодексом або міжнародним договором, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України.

2. Доручення суду України надсилається у порядку, встановленому цим Кодексом або міжнародним договором, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України, а якщо міжнародний договір не укладено - Міністерству юстиції України, яке надсилає доручення Міністерству закордонних справ України для передачі дипломатичними каналами.

3. Доручення суду України про вручення документів, отримання доказів або виконання окремих процесуальних дій щодо іноземної держави, міжнародної організації чи особи, яка користується судовим імунітетом відповідно до закону чи міжнародного договору, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України, надсилається Міністерству юстиції України, яке надсилає судові доручення Міністерству закордонних справ України для передачі дипломатичними каналами.

Датою вручення документів іноземній державі, міжнародній організації чи особі, яка користується судовим імунітетом, є день їх передачі дипломатичними каналами органу, відповідальному за зовнішні зносини, або дипломатичному представництву чи консульській установі іноземної держави, або органу чи представництву міжнародної організації.

4. Вручення повісток, повідомлень та інших документів іноземній державі, або іншій іноземній особі, яка є стороною, може здійснюватися в інший спосіб, якщо це передбачено спеціальною домовленістю між позивачем та іноземною державою, або іноземною особою, яка є стороною.

5. У разі неможливості з об'єктивних причин вручення документів на території іноземної держави учаснику справи, який має місце проживання (перебування) чи місцезнаходження за межами України, шляхом надсилання судового доручення, а також неможливості вручення документів дипломатичними каналами, незважаючи на всі розумні зусилля, такий учасник справи викликається в суд шляхом опублікування відповідного оголошення на офіційному веб-порталі судової влади України не пізніше ніж за двадцять днів до дня проведення судового засідання.

Оголошення про виклик до суду учасника справи опубліковується на офіційному веб-порталі судової влади України українською мовою та у перекладі на офіційну мову іноземної держави громадянства такого учасника справи (а щодо фізичних та юридичних осіб – на офіційну мову держави громадянства та реєстрації відповідно).

З опублікуванням оголошення про виклик такий учасник справи вважається повідомленим про дату, час і місце розгляду справи.

У разі наявності у суду інформації про номери засобів зв'язку чи адреси електронної пошти такого учасника справи (а щодо іноземної держави – її органу, відповідального за зовнішні зносини) суд в порядку, встановленому цією частиною, одночасно з опублікуванням оголошення про виклик повідомляє учасника справи відомими суду засобами зв'язку (телефонограмою, телеграмою, засобами факсимільного зв'язку, електронною поштою або повідомленням через інші засоби зв'язку (зокрема мобільного зв'язку)), які забезпечують фіксацію повідомлення або виклику.

6. Після вручення судової повістки разом з копією ухвали про відкриття провадження та копією позовної заяви, усі наступні повістки, виклики та повідомлення іноземної особи, яка є стороною справи, здійснюються безпосередньо або через її представника, який брав участь у судовому засіданні або який визначений стороною для отримання повідомлень і документів.

Стороні, яка не брала участь у судовому засіданні і не визначила представника, усі наступні повістки, виклики та повідомлення здійснюються через публікацію оголошення, разом з його перекладом однією з офіційних мов відповідної іноземної держави, на офіційному веб-порталі судової влади України не пізніше, ніж за двадцять днів до дня проведення судового засідання. Після публікації такого оголошення іноземна особа вважається повідомленою про дату, час і місце судового засідання»;

пункт 6² частини другої статті 499 викласти в такій редакції:

«6²) інформація про можливість та порядок реєстрації електронного кабінету учасників справи в Єдиній судовій інформаційно-комунікаційній системі»;

3) у Кодексі адміністративного судочинства України:

статтю 85 доповнити частинами третьою і четвертою такого змісту:

«3. Доручення суду України про вручення документів, отримання доказів або виконання окремих процесуальних дій щодо іноземної держави, міжнародної організації чи особи, яка користується судовим імунітетом відповідно до закону чи міжнародного договору, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України, надсилається Міністерству юстиції України, яке надсилає судові доручення Міністерству закордонних справ України для передачі дипломатичними каналами.

Датою вручення документів іноземній державі, міжнародній організації чи особі, яка користується судовим імунітетом, є день їх передачі дипломатичними каналами органу, відповідальному за зовнішні зносини, або дипломатичному представництву чи консульській установі іноземної держави, або органу чи представництву міжнародної організації.

4. У разі неможливості з об'єктивних причин вручення документів на території іноземної держави учаснику справи, який має місце проживання (перебування) чи місцезнаходження за межами України, шляхом надсилання судового доручення, а також неможливості вручення документів дипломатичними каналами, незважаючи на всі розумні зусилля, такий учасник справи викликається в суд шляхом опублікування відповідного оголошення на офіційному веб-порталі судової влади України не пізніше ніж за двадцять днів до дня проведення відповідного судового засідання.

Оголошення про виклик до суду учасника справи опубліковується на офіційному веб-порталі судової влади України українською мовою та у перекладі на офіційну мову держави громадянства такого учасника справи.

З опублікуванням оголошення про виклик такий учасник справи вважається повідомленим про дату, час і місце розгляду справи.

У разі наявності у суду інформації про номери засобів зв'язку чи адреси електронної пошти такого учасника справи суд в порядку, встановленому цією частиною, одночасно з опублікуванням оголошення про виклик повідомляє учасника справи відомими суду засобами зв'язку (телефонограмою, телеграмою, засобами факсимільного зв'язку, електронною поштою або повідомленням через інші засоби зв'язку (зокрема мобільного зв'язку)), які забезпечують фіксацію повідомлення або виклику»;

пункт 6² частини другої статті 86 викласти в такій редакції:

«6²) інформація про можливість та порядок реєстрації електронного кабінету учасників справи в Єдиній судовій інформаційно-комунікаційній системі»;

частину п'яту статті 251 доповнити абзацами другим - четвертим такого змісту:

«Учасникам справи, які мають місце проживання (перебування) чи місцезнаходження за межами України, які брали участь у судовому процесі, але не були присутні в судовому засіданні, повне судове рішення надсилається в порядку, встановленому статтями 85 і 86 цього Кодексу, або за наявності в особи електронного кабінету — в електронній формі в порядку, визначеному цим Кодексом.

У разі неможливості з об'єктивних причин вручення судового рішення учасникам справи, які мають місце проживання (перебування) чи місцезнаходження за межами України, але не були присутні в судовому засіданні, у порядку, встановленому статтями 85 і 86 цього Кодексу, незважаючи на всі розумні зусилля для вручення такого рішення через компетентні органи іноземної держави, такі учасники повідомляються про ухвалення судового рішення шляхом опублікування відповідного оголошення на офіційному веб-порталі судової влади України, що містить інформацію про веб-адресу такого рішення суду в Єдиному державному реєстрі судових рішень.

У разі наявності у суду інформації про номери засобів зв'язку чи адреси електронної пошти такого учасника справи суд одночасно з опублікуванням оголошення на офіційному веб-порталі судової влади України в порядку, встановленому цією частиною, надсилає учаснику справи інформацію про веб-адресу такого судового рішення в Єдиному державному реєстрі судових рішень відомими засобами зв'язку (телефонограмою, телеграмою, засобами факсимільного зв'язку, електронною поштою або повідомленням через інші засоби зв'язку (зокрема мобільного зв'язку)), які забезпечують фіксацію повідомлення або виклику»;

4) частину другу статті 47 Закону України «Про виконавче провадження» (Відомості Верховної Ради України, 2016 р., № 30, ст. 542; 2023 р., № 59, ст. 182) викласти в такій редакції:

«2. Стягувачу – фізичній особі стягнуті з боржника кошти перераховуються виконавцем на зазначений у заяві про примусове виконання рішення (заяві про зміну реквізитів рахунку у банку або іншій фінансовій установі, небанківському надавачу платіжних послуг) рахунок у банку або іншій фінансовій установі, небанківському надавачу платіжних послуг України чи іноземної держави або надсилаються на адресу стягувача поштовим переказом за рахунок боржника не пізніше наступного робочого дня з дня надходження таких коштів на депозитний рахунок органу державної виконавчої служби, рахунок приватного виконавця»;

5) пункт 2 викласти в такій редакції:

«2. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування».

Так, з урахуванням запропонованих Комітетом поправок і пропозицій, до другого читання було підготовлено оновлену Порівняльну таблицю до Законопроекту, яка містить 43 поправки і пропозиції, за результатом розгляду

яких пропонується 33 поправки врахувати (в тому числі врахувати частково, врахувати редакційно), 10 поправок відхилити.

Розглянувши Законопроект, підготовлений до другого читання на підставі частини шостої статті 118 Регламенту Верховної Ради України, Комітет з питань правової політики вирішив:

1. Рекомендувати Верховній Раді України проекту Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо окремих питань міжнародного судового співробітництва (реєстр. № 4428) прийняти в другому читанні та в цілому у редакції, запропонованій Комітетом, а також у разі прийняття Законопроекту як Закону доручити Комітету разом з Головним юридичним управлінням Апарату Верховної Ради України здійснити редакційне та техніко-юридичне доопрацювання його тексту.

2. Доповідачем від Комітету з цього питання під час розгляду на пленарному засіданні Верховної Ради України визначити заступника Голови Комітету Павліша П.В.

Голова Комітету

Д.В. МАСЛОВ

